

ปาฐกถา เปรม บุรี ครั้งที่ 18

เรื่อง ย้อนอดีตแพทย์ไทยคนแรกเรียนจบจาก
อังกฤษในสมัยรัชกาลที่ ๕
โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล

วันศุกร์ที่ 19 พฤศจิกายน 2564

ณ ห้องประชุม 910 ABC ชั้น 9 อาคารเรียนและปฏิบัติการ
รวมด้านการแพทย์และโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

คำนำ

ภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้จัดให้มีปาฐกถา “เปรม บุรี” ขึ้นเป็นปีที่ 18 เพื่อเป็นการรำลึกถึงเกียรติคุณของ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ เปรม บุรี ผู้เป็นหัวหน้าภาควิชาศัลยศาสตร์ ท่านแรก เป็นแบบอย่างที่ดีของแพทย์และศัลยกรรม ที่เป็นปูชนียบุคคลของภาควิชาศัลยศาสตร์ ซึ่งแม้ว่าท่านจะอายุครบ 103 ปี ในปี 2564 นี้ ท่านยังคงเป็นผู้ที่มีมุมมองและแนวคิดที่เป็นแบบอย่าง สมควรแก่การถ่ายทอดสู่ลูกศิษย์ได้เสมอ แม้ว่าในปัจจุบัน แนวคิด มุมมอง การประกอบวิชาชีพด้านศัลยกรรมจะแปรเปลี่ยนตามกระแสสังคมยุคใหม่ แต่วัฒนธรรม หลาย ๆ สิ่งสมควรที่จะถ่ายทอดสืบไปได้แก่ การมีจิตศรัทธาพบนอบต่อผู้อาวุโสหรืออาจารย์ผู้มีพระคุณหรือความเมตตา กรุณา ของคณาจารย์ที่มีต่อลูกศิษย์ เป็นสิ่งที่ต้องอย่างไม่ต้องสงสัย

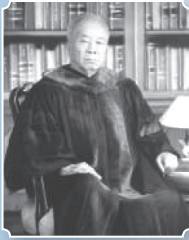
จึงเป็นที่มาของ “ปาฐกถา เปรม บุรี” ครั้งที่ 18 ที่ได้รับเกียรติจาก องค์ปาฐก คือ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล แสดงปาฐกถา ซึ่งเป็นหัวข้อที่สำคัญที่จะปลูกฝังจิตวิญญาณ ความเป็นครู อาจารย์ ที่จะสอน ในหัวข้อ **“ย้อนอดีตแพทย์ไทยคนแรก เรียนจบจากอังกฤษ ในสมัยรัชกาลที่ ๕”** เพื่อที่จะศึกษาความเป็นมาของอดีตด้านการแพทย์ การสาธารณสุข ที่ส่งผลมาจนปัจจุบัน เพื่อที่จะนำการเปลี่ยนแปลงไปยังอนาคต

อนึ่ง ในปาฐกถา เปรม บุรี ครั้งที่ 18 นี้ ยังได้รับเกียรติจาก ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์วิเชียร เลหาเจริญสมบัติ กล่าวสดุดีท่าน ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เปรม บุรี อีกด้วย

ภาควิชาศัลยศาสตร์ จี้งหวังเป็นอย่างยิ่ง “ปาฐกถา เปรม บุรี” ครั้งที่ 18 จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมฟัง และศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เปรม บุรี จะเป็นเสาหลักแก่ภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และวงการแพทย์ไทยสืบไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์เฉลิมพงษ์ จิตรดอกไม้ไพร

หัวหน้าภาควิชาศัลยศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

ชีวประวัติของนายเปรม บุรี (2461 - ปัจจุบัน)

โดย: นายเปรม บุรี

- เกิดวันที่** 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2461
- บุตรของ** นายชื่น บุรี และนางทิพย์ บุรี อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
- การศึกษา** โรงเรียนปรีณชรอยลวิทย์าลัยอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จบ ม.8 ปี พ.ศ. 2478 (ม.8 รุ่นสุดท้าย)
- ศึกษาต่างประเทศ** ประเทศอังกฤษ พ.ศ. 2480
- Plymouth Technical College 9 เดือน เพื่อเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยลอนดอน วิชาแพทย์ที่ Guy's Hospital Medical School
 - Guy's Hospital Medical School พ.ศ. 2481
 - สงครามโลกครั้งที่สอง พ.ศ. 2482-2488 ไทยประกาศสงครามกับอังกฤษ และอเมริกาในเวลาต่อมา การศึกษาแพทย์ต้องชะงักลงเพราะเป็น Enemy Aliens
- เสรีไทยฝ่ายอังกฤษ** สมัครเข้าเป็นเสรีไทยฝ่ายอังกฤษ วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2485 เข้ามาปฏิบัติการทางทหารในประเทศไทย พ.ศ. 2487 จนสงครามสงบลงปี พ.ศ. 2488 กลับไปศึกษาวิชาแพทย์ที่ Guy's Hospital Medical School ต่อรับเหรียญ M.C. จากรัฐบาลอังกฤษ

การศึกษาต่อ

- จบแพทยศาสตร M.B., B.S. (London)
- พ.ศ. 2492 MRCS (Eng.), LRCP (London)
- แพทย์ฝึกหัดและแพทย์ประจำบ้านที่ Pembory Hospital (เครือข่ายของ Guy's Hospital Medical School) 3 ปี พ.ศ. 2492-2495

ปฏิบัติงานต่อทางแพทย์เพื่อหาประสบการณ์ โดยได้รับทุน ก.พ.

- Harwich and Dovercourt Hospital 1 ปี
- Scunthorse Hospital 1 ปี

รับราชการ

- กลับประเทศไทย ปี พ.ศ. 2497
- ภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล พ.ศ. 2497-2512
- ศึกษาต่อทางด้าน Cardiovascular Surgery โดยได้รับทุนของ China Medical Board New York ที่ Variety Heart Hospital University of Minnesota 1 ปี (พ.ศ. 2502-2503)
- ศึกษาตามสถาบันแพทย์ในอเมริกาอีกหลายแห่ง ก่อนเดินทางกลับประเทศไทย
- ปฏิบัติงานตามโครงการแพทย์เคลื่อนที่ของศิริราชที่ จังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2509 -2514
- โอนย้ายมาทำการก่อตั้งคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาล รามาธิบดี พ.ศ. 2512 จนกระทั่งปลดเกษียณปี พ.ศ. 2522

*ก่อตั้งศูนย์เวชศาสตร์ชุมชนตั้งแต่เริ่มคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี โดยความช่วยเหลือจากมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ (ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข) ก่อตั้งศูนย์เวชศาสตร์ชุมชน หลังจากที่ได้รับทุนร็อกกี้เฟลเลอร์ให้ไปดูงานต่างประเทศ 9 แห่ง – อินเดีย เคนยา อุ간다 ไนจีเรีย นิวยอร์ก เล็กซิงตัน

จาไมก้า โคลัมเบีย ฟิลิปปีนส์ – ใน 8 ประเทศเป็นเวลา 9 สัปดาห์

งานหลังปลดเกษียณ (พ.ศ. 2522)

- อาจารย์พิเศษ ศูนย์เวชศาสตร์ชุมชน 5 ปี (2522-2525)
- ร่วมคณะก่อตั้งคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ - อาจารย์ที่ปรึกษา 4-5 ปี

ตำแหน่งในเวลารับราชการ

- ศาสตราจารย์ ภาควิชาศัลยศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล พ.ศ. 2512
- ศาสตราจารย์ ภาควิชาศัลยศาสตร์
โรงพยาบาลรามาธิบดี พ.ศ. 2512-2522
- ศาสตราจารย์เกียรติคุณ หลังจากเกษียณอายุราชการ
จากมหาวิทยาลัยมหิดล

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- พ.ศ. 2517 ประถมาภรณ์มงกุฎไทย
- พ.ศ. 2514 ประถมาภรณ์ช้างเผือก

บรรยายภาคในงานปาฐกถาเปรม บุรี ครั้งที่ 17

รูปที่ 1 ศาสตราจารย์ นายแพทย์ปิยะมิตร ศรีธรา คณบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี กล่าวเปิดงาน

รูปที่ 2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์เฉลิมพงษ์ ฉัตรดอกไม้ไพร กล่าววัตถุประสงค์ในการจัดงาน

บรรยากาศในงานปาฐกถาเปรม บุรี ครั้งที่ 17

รูปที่ 3 คณบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และหัวหน้าภาควิชา ศัลยศาสตร์ เข้าร่วมฟังการบรรยาย

รูปที่ 4 องค์ปาฐก อาจารย์อาวุโสภาควิชาศัลยศาสตร์ คณบดีฯ และหัวหน้าภาควิชา ศัลยศาสตร์ ถ่ายภาพที่ระลึก

รูปที่ 5 ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ นายแพทย์วรารุณ สุขมาวงศ์ องค์ปาฐก ในงาน
ปาฐกถา เปรม บุรี ครั้งที่ 17

รูปที่ 6 คณบดีฯ และหัวหน้าภาควิชาศัลยศาสตร์ มอบของที่ระลึกให้องค์ปาฐก

รูปที่ 7 ส่วนหนึ่งของอาจารย์อาวุโสภาควิชาศัลยศาสตร์ ที่มาร่วมงานปาฐกถา เปรม บุรี ครั้งที่ 17

รูปที่ 8 อาจารย์ประจำ และอาจารย์อาวุโส ของภาควิชาศัลยศาสตร์ ถ่ายภาพที่ระลึก ร่วมกัน

ชีวประวัติองค์ปาฐก

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ
นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล

Curriculum Vitae

ศาสตราจารย์เกียรติคุณพูนพิศ อมาตยกุล

ดุริยางคศาสตร์ ดนตรีวิทยา ศิลปศาสตร์และวัฒนธรรมศึกษา แพทย์ชำนาญ
เรื่องคนพิการ

1. ตำแหน่งปัจจุบัน

ข้าราชการบำนาญ

ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ประเภทจิตรศิลป์สาขาวิชาดุริยางคกรรม ทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งในสมัยรัชกาลที่ 9 เมื่อมีนาคม 2552

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ

ที่ปรึกษาวิทยาลัยราชสุตา มหาวิทยาลัยมหิดล

อาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาเอก สาขาดนตรีวิทยา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา 2547- ปัจจุบัน

เลขานุการ มูลนิธิราชสุตา (สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์ประธานมูลนิธิราชสุตา)

อดีตผู้อำนวยการวิทยาลัยราชสุตา มหาวิทยาลัยมหิดล (2536-2540)

อดีตผู้อำนวยการสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาชนบท
มหาวิทยาลัยมหิดล (2530-2536)

และอดีตหัวหน้าภาควิชา โสต ศอ นาสิก คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล
รามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล (2522-2528)

2. วันเดือนปีเกิด 4 มิถุนายน 2480

3. ชื่อคู่สมรส แพทย์หญิงอัปสร อมาตยกุล นามสกุลเดิม ดวงทอง

4. บุตร 1. นายผรินทร์ อมาตยกุล เกิด 22 พ.ย. 2512
2. แพทย์หญิงพัชรดา อมาตยกุล เกิด 18 ตุลาคม 2516

5. ที่อยู่ บ้านเลขที่ 1182 ถนนนครไชยศรี เขตดุสิต
จังหวัดกรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10300
โทรศัพท์ 02-241-3301, 02-241-4634
โทรสาร 0-243-1153 มือถือ 081-801-8525

6. ที่ทำงานปัจจุบัน มูลนิธิราชสุตา
เลขที่ 135/111-115 ศาลายานิเวศน์ ถนนพุทธมณฑลสาย 4
ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล
จังหวัดนครปฐม รหัสไปรษณีย์ 73170

เกียรติประวัติ

1. เป็น **ศาสตราจารย์ตนตรี** คนแรกและคนเดียวของมหาวิทยาลัยมหิดล
มาตั้งแต่ปี 2540 จนถึง 2564 นับเป็นช่วงเวลา 24 ปี ที่ได้ทำหน้าที่อาจารย์สอน
งานควบคุมวิทยานิพนธ์สาขาดนตรี ทั้งระดับ ปริญญาโท และปริญญาเอก

2. เป็น **รองศาสตราจารย์นายแพทย์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี**
ผู้ก่อตั้งหลักสูตรวิทยาศาสตร ความผิดปกติของการสื่อความหมาย จนปัจจุบัน
มีผู้ถือใบประกอบโรคศิลป์ ให้บริการสาขาดังกล่าว มากกว่า 350 คนทั่วประเทศ
เป็นผู้ก่อตั้ง และเป็นผู้อำนวยการวิทยาลัยราชสุตา เริ่มหลักสูตรงานฟื้นฟู
สมรรถภาพคนพิการมหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศาลายา มาตั้งแต่ปี 2534

3. ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่ง **“ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์”**
รายที่ 6 ของประเทศไทย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมษายน 2552 และเป็น
ราชบัณฑิต ด้านดุริยางคศาสตร์ เพียงคนเดียวจนถึง พ.ศ. 2564

4. ได้รับปริญญาคุณวุฒิปันจิตกิตติมศักดิ์มาแล้ว 3 สถาบันคือ

ศิลปศาสตร์ คุณวุฒิปันจิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร สาขาดนตรี

วิทยาศาสตร์คุณวุฒิปันจิตกิตติมศักดิ์ (มหาวิทยาลัยมหิดล) วิทยาศาสตร์
ความผิดปกติการสื่อความหมาย

ศิลปศาสตร์คุณวุฒิปันจิตกิตติมศักดิ์ สาขาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา

5. เป็นผู้นำ เริ่มก่อตั้ง “งาน” ต่อไปนี้ เป็นครั้งแรกในประเทศไทย

5.1 คลินิกโสตสัมผัสและการพูด บริการรักษา แก้ไขการพูด แห่งแรก
ในเอเชียอาคเนย์ (2512)

5.2 ได้รับการยกย่อง เป็นบิดาแห่งวิชาชีพสาขา “วิทยาศาสตร์ความผิด
ปกติของการสื่อความหมาย

(เริ่ม 2515)” ครั้งแรกใน ประชาคมอาเซียน

5.3 ก่อตั้งหลักสูตรศิลปศาสตร์ มหามบัณฑิตสาขาวิชาดนตรีชาติพันธุ์
ระดับปริญญาโท หลักสูตรแรกของประเทศไทย ที่สถาบันวิจัยภาษาและ
วัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2530

5.4 ก่อตั้ง หลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชางานฟื้นฟู
สมรรถภาพคนพิการ ครั้งแรกในประเทศไทย (2536) และหลักสูตรแรก (หุ้หนวก
ศึกษา) ในเอเชียอาคเนย์ ที่วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

6. มีผลงานการเขียนหนังสือ **“วิชาการดนตรี และเรื่องคนพิการ”**
พิมพ์เผยแพร่แล้ว มากกว่า 20 เล่ม

7. มีผลงานตีพิมพ์บทความวิชาการดนตรี เผยแพร่ ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ
ทั้งหนังสือพิมพ์รายวัน วารสารวัฒนธรรม วารสารดนตรี ฯลฯ ถึงปัจจุบัน
มากกว่า 1,100 รายการ

8. มีผลิตผลงานวิชาการ ดนตรี หลากหลาย เช่น

8.1 งานบันทึกเสียงรายการดนตรีทางวิทยุกระจายเสียง” มากกว่า
5 รายการ รายการละหลายร้อยชุด

8.2 มีต้นฉบับเสียงเพลงดนตรี ทั้งไทยและอังกฤษ เพื่อการอ้างอิงเกินกว่าห้องสมุดดนตรีใดๆ ในประเทศ มากกว่า 500 รายการที่ต้นฉบับครบอ้างอิงได้

8.3 ช่วยก่อตั้งและเป็นที่ปรึกษา งานห้องสมุดดนตรี สมเด็จพระเทพรัตนมหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มากกว่า 1,500 รายการ และที่อาศรมดนตรีวิทยา มูลนิธิราชสุดา ศาลายา จำนวนมาก

9. ได้รับพระราชทานเหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยา มีนาคม 2558 (คนที่ 3 และคนสุดท้าย ในสมัยรัชกาลที่ 9)

10. ได้รับรางวัล จากผลงาน ทั้งในประเทศ มากกว่า 10 รายการ และรางวัลนานาชาติ 2 รายการ (สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น)

11. รางวัล แพทย์ต้นแบบของ ราชแพทยสมาคมแห่งประเทศไทย ตุลาคม 2561

งานเขียนหนังสือ เกี่ยวกับคนพิการ

1. หนังสือ “เกียรติคุณของประเทศไทยในการดำเนินงานด้านคนพิการ เล่ม 2 บทความเกี่ยวกับคนพิการ

หนังสือชุดของสำนักนายกรัฐมนตรี เล่ม 1 เรื่องพระมหากษัตริย์คุณต่อคนพิการ

บทที่ 1 เรื่องสถาบันพระมหากษัตริย์ กับพสกนิกรที่เป็นคนพิการ (เขียนทั้งบท)

บทที่ 2 เรื่อง พระมหากษัตริย์คุณ ต่อคนพิการทางการมองเห็น (ร่วมเขียนและจัดภาพประกอบ)

บทที่ 3 เรื่องพระมหากษัตริย์คุณ ต่อคนพิการทางการได้ยินและการสื่อความหมาย (เขียนทั้งบท)

บทที่ 7 เรื่องพระมหากษัตริย์คุณต่อคนพิการซ้ำซ้อน (เขียนทั้งบท)

บทที่ 8 เรื่องพระมหากษัตริย์คุณต่อคนพิการทางสังคม (เขียนทั้งบท)

บทที่ 9 เรื่องพระมหากษัตริย์คุณ ต่อคนพิการออทิสติก (ร่วมเขียนและจัดภาพประกอบ) อัมรินทร์พรินดีฯ พ.ศ. 2547

2. หนังสือตำรา เรื่อง “ความรู้เบื้องต้น เรื่องความพิการและคนพิการ”

เป็นผู้เขียนและบรรณาธิการ สำนักพิมพ์เดือนตุลา มิถุนายน 2555 หนังสือเล่มนี้ใช้สอนเรื่องคนพิการและความพิการมาแล้วหลายที่

1. ระดับปริญญาโท วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล
2. ระดับปริญญาโท วิทยาลัยพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
3. ระดับปริญญาตรี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

มหาวิทยาลัยมหิดล

งานเขียนหนังสือ เกี่ยวกับดนตรี

งานแต่งหนังสือ

- หนังสือ “เพลงไทยเดิม” (ประวัติเพลง โน้ตและเนื้อเพลง 59 รายการ ของคณะดนตรี “เสริมมิตรบรรเลง” งานฉลองอายุครบ 80 ปี นายเสริม ศาลิคุต ประวัติวงดนตรีเสริมมิตรบรรเลง โรงพิมพ์ไทย เขษม 27 สิงหาคม 2521
- แต่งหนังสือ “สยามสังคีต” ศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีไทย สำนักพิมพ์ ศิลปวัฒนธรรม เรือนแก้วการพิมพ์ (สิงหาคม 2524) หนังสือเล่มนี้ รับพระราชทานรางวัลหนังสือสารคดียอดเยี่ยม ในงานสัปดาห์ หนังสือแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ รางวัลจากองค์การ UNESCO เมษายน 2525
- แต่งหนังสือ “ทูลกระหม่อมบริพัตรกับการดนตรี” ในงานฉลอง 100 ปี พระชันษา โรงพิมพ์จันทวนิช กรุงเทพฯ 2524
- แต่งและเป็นหัวหน้าบรรณาธิการหนังสือ “นามานุกรมศิลปิน เพลงไทย 200 ปี กรุงรัตนโกสินทร์” (2532) สำนักพิมพ์รักษศิลป์ โรงพิมพ์เรือนแก้ว พิมพ์เผยแพร่เมื่อ กันยายน 2532 รับทุนพระราชทาน รายแรกจากกองทุนบัณฑิตเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราช สуда คนแรก เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2536 พิมพ์ได้จำนวนจำกัดเพียง 800 เล่ม

- แต่งหนังสือตำรา “ดนตรีวิจิตร” ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับดนตรีไทย เพื่อความชื่นชม, ตำราเรียนวิชาดนตรีวิจิตร (2529) พิมพ์ครั้งที่ 2 สำนักงานรักษาสีปป์ บริษัทสยามสมัยการพิมพ์ อรุณอมรินทร์ 2529
- แต่งหนังสือ “เอื้องเงิน” ดนตรีไทยของนครเชียงใหม่ และดนตรีพื้นบ้านพายัพ ที่ระลึกงานบรรจุอัฐิ เจ้าสุนทร ณ เชียงใหม่ ณ กุสุสานราชสกุล ณ เชียงใหม่ วัดสวนดอก เชียงใหม่ 30 สิงหาคม 2530 บริษัทรักษาสีปป์ กรุงเทพฯ
- แต่งหนังสือ “พาทยวรรณ” พิมพ์แจกในงานฉลองอายุ 72 ปี คุณหญิงไพฑูรย์ กิตติวรรณ (2526)
- แต่งหนังสือ “สตรีนักร้องเพลงไทยสมัยรัชกาลที่ 5 ถึงสมัยรัชกาลที่ 7” พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นางอุษา สุคันธมาลัย บริษัทรักษาสีปป์ เรือนแก้วการพิมพ์ พ.ศ. 2529
- แต่งหนังสือเรื่อง “เรื่องของไตและนิ้ว จากพงศาวดารการแพทย์” พิมพ์ในงานฌาปนกิจศพ นางวิมล ธรรมานุกุลธร บริษัทรักษาสีปป์ ธันวาคม 2527
- แต่งหนังสือเรื่อง “อังกะลุง” ตำราและคู่มือการเรียนการสอน ปฏิบัติการบรรเลงอังกะลุง บริษัทรักษาสีปป์ ร่วมกับครูสมาน น้อยนิตย์ และเพื่อน กรกฎาคม 2528
- แต่งหนังสือเรื่อง “เพลงตับมโหรีของเก่า” ประกอบแถบบันทึกเสียง เพลงตับมโหรีโบราณ (4 ชุด) งานพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักพิมพ์รักษาสีปป์ พ.ศ. 2529
- แต่งหนังสือ 331 ปี สกลอมายุค หนังสือประวัติสกลอมายุคและเครือญาติ เรือนแก้วการพิมพ์ พ.ศ. 2529
- ร่วมแต่งหนังสือ 100 ปี เพลงเขมรไทรโยค สำนักงานเลขาธิการวัฒนธรรมแห่งชาติ งานเสด็จพระราชดำเนินฉลองครบรอบ 100 ปี เพลงเขมรไทรโยค ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กันยายน 2531

- แต่งหนังสือ “ประวัติครุฑม บำปยุवास” ในงานฉลองครบรอบ 100 ปี ครุฑม บำปยุवास พ.ศ. 2533
- แต่งหนังสือ “ลำนํ้าแห่งสยาม” ประวัติการบันทึกแผ่นเสียงของประเทศไทย เรื่องกำเนิดแผ่นเสียงเพลงไทยเดิม เพลงไทยสากลบรรดาที่บันทึกผลงานเสียงระบบ 78 rpm ในประเทศไทย สำนักพิมพ์นิตยสาร HI-FI-Stereo อัมรินทร์พรินต์ติ้ง มีนาคม 2540
- ร่วมแต่งหนังสือ “ชีวประวัติคุณหญิงไพฑูรย์ กิตติวรธนา” ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) งานเสด็จพระราชดำเนินพระราชทานเพลิงศพ อัมรินทร์พรินต์ติ้ง 10 มกราคม 2541
- ร่วมแต่งหนังสือ “ประวัติและผลงานดนตรีของครูนิภา อภัยวงศ์” งานพระราชทานเพลิงศพ ศิลปสนองการพิมพ์ 20 พฤษภาคม 2542
- แต่งหนังสือ “ประวัติและงานของ 22 นักระนาดเอก สมัยกรุงรัตนโกสินทร์” พิมพ์ตามพระราชดำริ ในงานเสด็จพระราชดำเนินพระราชทานเพลิงศพ ครูเมธา หมู่เย็น โรงพิมพ์ดาว กรุงเทพฯ จำนวน 20 หน้า สิงหาคม 2542
- ร่วมในการชำระและเขียนหนังสือ “สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ภาคประวัติและบท้องเพลงเถา” ราชบัณฑิตยสถาน พิมพ์ครั้งที่ 1, 2 และ 3 ราชบัณฑิตยสถาน ตุลาคม 2536 สิงหาคม 2538 และกันยายน 2544
- ร่วมในการชำระและเขียนหนังสือ “สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ภาคประวัติบุคคลสำคัญ” พิมพ์ครั้งที่ 1, 2 และ 3 ราชบัณฑิตยสถาน ตุลาคม 2536 สิงหาคม 2538 และกันยายน 2544
- ร่วมดำเนินการสร้างเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยและเกณฑ์การประเมิน หนังสือ เกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยและเกณฑ์การประเมิน สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2544 หจก. ภาพพิมพ์ พิมพ์ครั้งที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2544
- ร่วมในการชำระและเขียนหนังสือ “สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย

ภาคประวัติเพลงเกร็ดและเพลงละครร้อง” ราชบัณฑิตยสถาน พิมพ์ครั้งที่ 1. หจก ชี วาย ชิสเทิม พรินติ้ง กรกฎาคม 2550

- เป็นบรรณาธิการและผู้เขียนหนังสือ “จดหมายเหตุดนตรี ๕ รัชกาล” หนังสือชุด 2 เล่ม หนาประมาณ 1190 หน้า รวมเรื่องที่บ้านทักไว้ตั้งแต่ ตุลาคม 2411 – 31 ธันวาคม 2549 เวลา 138 ปี สำนักพิมพ์เดือนตุลา มีนาคม 2551
- ร่วมเขียนในหนังสือ “นบพระภูมิบาลบุญดิเรก” บทร้อยกรองกลิตเฉลิมพระเกียรติ เรื่องดนตรีพระราชนิพนธ์ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ความยาว 100 บท ของคณะกรรมการอำนวยการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ พ.ศ. 2549 (เผยแพร่ พ.ศ. 2551) โรงพิมพ์องค์การค้ำ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครู ฯ กรุงเทพฯ: พ.ศ. 2550
- บรรณาธิการ หนังสือ “เพลงดนตรีและนาฏศิลป์จากสาส์นสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7” งานร่วมกับเสถียร ดวงจันทร์ทิพย์. สำนักพิมพ์ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 461 หน้า พ.ศ. 2552
- บรรณาธิการ หนังสือ “เพลงดนตรีจากสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7” งานร่วมกับเสถียร ดวงจันทร์ทิพย์ สำนักพิมพ์ ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล 191 หน้า พ.ศ.2552
- หนังสือคลาสสิกสังวาส เกร็ดประวัติดนตรีคลาสสิก- เรื่องของศิลปินดนตรี และงานมหาอุปการ หนังสืออ่านเสริม ความรู้ดนตรีคลาสสิก สำหรับนักศึกษาวิชาการดนตรีสากล และดนตรีวิทยา (๒๐ ตอน). สำนักพิมพ์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล. กำลังอยู่ในระหว่างจัดพิมพ์, พ.ศ. 2552
- พระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวกับการดนตรีและนาฏกรรม บรรณาธิการและร่วมเขียนหนังสือ เอกสารการสัมมนาวิชาการฉลองครบรอบ 100 ปี บรมราชภิเษกสมโภช วิทยาลัย

ดุริยางคศิลป์, พ.ศ. 2554

- หนังสือตำรา เรื่อง “ความพิการและคนพิการ” พิมพ์ อัดสำเนาเผยแพร่แล้วตั้งแต่ พ.ศ. 2545 พิมพ์ซ้ำโดยสำนักพิมพ์เดือนตุลา 2555. จำนวน 272 หน้า
- แตรสยาม หนังสือในโอกาสครบรอบ 135 ปี วันประสูติ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต, กระทรวงวัฒนธรรม. สำนักพิมพ์สายธุรกิจ โรงพิมพ์อัมรินทร์พรินท์ติ้ง 2559 สี 154 หน้า

หนังสือที่ยังอยู่ในระหว่างการเรียบเรียง พร้อมจะพิมพ์ จนถึง 2564

1. พระประวัติ รัชกาลที่ 6 เรื่องการสวรรคต และประวัติ “หมอมินเดลสัน ศัลยแพทย์ผู้ถวายการผ่าตัดพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว” งานเขียนและเรียบเรียง จากหนังสือของ I Lost A King by Dr.Mendelsson กำลังอยู่ในระหว่างจัดพิมพ์ต้นฉบับ พ.ศ. 2552
2. หนังสือ “นามานุกรมศิลปินเพลงไทยสากลและลูกทุ่ง” (ชีวประวัติและผลงาน 1000 คน) กำลัง อยู่ในระหว่างดำเนินการ จัดทำต้นฉบับ คาดว่า จะแล้วเสร็จใน กลางปี 2553
3. ร่วมเขียน หนังสือชีวประวัติและผลงาน พระเจนดุริยางค์ (ปิติวาทะกร) กำลังอยู่ในระหว่างเตรียมต้นฉบับ เพื่อเผยแพร่ ณ วิทยาลัย ดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล ณ ศาลายา 2552
4. หนังสือเรื่อง “ลักษณะภาษาในกระบวนการวัฒนธรรม ที่ปรากฏในบทเพลงไทยสากล บรรดาที่ได้ทำนองหลักมาจากต่างชาติ (ฝรั่ง จีน ญี่ปุ่น อินเดีย มาเลย์ อินโดนีเซีย และเกาหลี) งานศึกษาวิจัย ที่ได้รับเงินสนับสนุนจาก กองทุน ตลาดหลักทรัพย์ โดยมูลนิธิอาจารย์ สุกรี เจริญสุข ธันวาคม 2552 กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ

บทคัดย่อ

ปาฐกถา “เปรม บุรี” ครั้งที่ 18

เรื่อง “ย้อนอดีตแพทย์ไทยคนแรก เรียนจบจากอังกฤษ
ในสมัยรัชกาลที่ ๕”

โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล

ภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
พฤศจิกายน 2564

ปาฐกถา เปรม บุรี ปี 2564 ครั้งนี้ ผู้บรรยาย ตั้งใจให้เป็นเรื่องรำลึกถึงพระคุณท่าน ศาสตราจารย์ นายแพทย์เปรม บุรี ครูแพทย์คนแรกของเรา ข้าพเจ้า ที่เปิดโลก องค์แห่งความรู้ ความเข้าใจและการทำงานแพทย์ชนบทให้เป็นครั้งแรกในชีวิต เมื่อปี 2511 ก่อนรามาธิบดีเปิดอย่างเป็นทางการ

ระหว่างปี พ.ศ. 2504-2507 สมัยเมื่อผู้บรรยายเป็นนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 4 เป็นแพทย์ฝึกหัด และเป็นแพทย์ประจำบ้าน ที่คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ได้เรียนกับท่านในขณะที่ท่านเป็นอาจารย์ภาควิชาศัลยศาสตร์ แม้จะเป็นเวลาช่วงสั้น ๆ คืองาน Ward Round การตรวจผู้ป่วยนอก งาน Seminar และ CPC ทุกครั้งจะมีความตื่นเต้นมากเมื่อได้เรียนกับท่านอาจารย์ เพราะชีวิตของผู้บรรยายในช่วงเวลานั้น มีค่านิยมสูงมาก ต่อครูอาจารย์หมอผ่าตัด ที่เรียนจบจากอังกฤษ ความเป็นศัลยแพทย์ต้นแบบของท่านในยุคนั้น ท่านทำงานร่วมสำนักเดียวกันกับท่าน ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ม.ร.ว.กัลยาณิกิติ กิตติยากร ผู้บรรยายจึงรู้สึกภูมิใจมากที่ได้เรียนกับท่านทั้งสอง ช่วงปี 2507-2511 เป็นเวลา 5 ปี ผู้บรรยายไปเรียนต่อต่างประเทศ กลับมาพบกับท่านอาจารย์หมอเปรมอีกครั้ง ในปี 2511 ที่รามาธิบดี ก่อนรามาธิบดีเปิดอย่างเป็นทางการ นานถึง

9 เดือน

พบท่านคราวนี้ ท่านมีบทบาทใหม่ ที่ไม่คุ้นมาก่อน ด้วยท่านเข้ามาบรรยายให้อาจารย์เข้าใจใหม่เรื่องงานสอนแพทย์ชนบท ให้แก่นักศึกษาแพทย์รุ่นที่ 1 และ 2 ของรามามา เพื่อให้เตรียมตัวเตรียมการ ลงไปทำงานแพทย์ชนบทที่อำเภอบางปะอิน

คราวนี้ได้เรียนรู้ว่า ระหว่างที่ไม่ได้พบไม่ได้เรียนกับท่านอาจารย์เป็นเวลา 5 ปี นั้น ท่านอาจารย์ได้ออกไปทำงานแพทย์ชนบท ในท้องถิ่นทุรกันดารอันเป็นพื้นที่สีแดง ในภาคอีสานตอนเหนือหลายจังหวัด ท่านได้ใช้ **“ความเป็นเสรีไทยเก่า”** ที่เคยบุกป่าฝ่าดง ถูกจับกุมในท้องที่ทุรกันดาร เห็นสภาพชนบทที่ขาดแคลนบริการทางแพทย์มาก่อน ทำให้ท่านเข้าใจเรื่องชนบทโดยละเอียดอย่างง่ายดาย ท่านจึงเป็นครูสอนเรื่องแพทย์ชนบทให้เราได้เป็นศาสตรใหม่

แพทย์ที่เรียนสูงจบเป็นแพทย์เฉพาะทางจากต่างประเทศ เมื่อต้องมาทำงานแพทย์ชนบท ในเมืองไทยทุกรายจะประสบความยุ่งยาก ต้องปรับตัวมาก เพราะไม่เคยงาน และไม่เข้าใจชาวชนบทอย่างถึถ้วน ก่อนเปลี่ยนการปกครอง 2475 ยังไม่มีใครรู้จักคำว่า **“แพทย์ชนบท”** มีแต่คำว่า หมอชาวบ้าน และหมอหลวง สองคำนี้เท่านั้น

หมอไทยที่เรียนแพทย์จบจากมหาวิทยาลัยในอังกฤษคนแรก คือ พันตรีนายแพทย์ ม.ร.ว.สுவพันธ์ สนิทวงศ์ (พ.ศ. 2406-2469) รับทุนเล่าเรียนหลวงไปเรียนที่ สก็อตแลนด์ ตั้งแต่อายุ 7 ปี ใช้เวลานานมากร่วม 20 ปี จึงกลับมารับราชการเป็นทหารในปี 2427 กลางสมัย รัชกาลที่ 5 อายุ 21 ปี เริ่มรับราชการเป็นหมอหลวง ช่วงเวลาสั้นเพียง 6 ปี ก็ลาออกจากราชการ ไปทำธุรกิจของครอบครัว เป็นบริษัท รับชุดคลองคูนาในย่านรังสิต การนี้ ท่านต้องรอนแรมไปกับเรือครวระหลายอาทิตย์ กินนอนในเรือยนต์ เรือซุด เรือเอี่ยมจิ้น ต้องลงเรือแจว เรือพาย ผ่านไปในทุ่งท้องนา วันแล้ววันเล่า ติดต่อกันนานกว่า 20 ปี ในชนบททะเลแวกนั้น การที่ได้เห็นโรคภัยไข้เจ็บของชาวบ้านริมน้ำ ทำให้ท่านมีอาจจะตั้งใจจิตใจความเป็นหมอ

ลงได้ เมื่อเรือท่านไปจอดทำงานที่ไหน ก็ได้ใช้ความรู้ของท่าน เอื้อเพื่อเจือจานต่อชีวิตชาวชนบท โดยปรับเรือนอนของท่าน เป็นคลินิกเคลื่อนที่ไปตามลำน้ำ

ท่านจึงได้เป็น **“แพทย์ชนบทคนแรกของกรุงสยาม”** โดยมีได้ตั้งใจว่าจะเป็นด้วยประการฉะนี้ และชาวบ้านขนานนามท่านว่า หมอใหญ่ เพราะท่านเป็นลูกชายคนโตของพระองค์เจ้าสายสนิทวงศ์

บุตรธิดาของท่านที่ผู้บรรยายคุ้นเคย รวม 3 ท่าน เล่าตรงกันว่า ที่หัวเรือของคุณพ่อ มีตุ่มขนาดเชิง 3 ใบ ใส่ยาที่ผสมเตรียมไว้แจก มียาน้ำลดไข้ คือ มิกซ์ ซาลิซาลेट ยาธาตุน้ำแดง ยาน้ำสีชาวชุ่น ใช้รักษาโรคแผลในกระเพาะอาหาร ชาวบ้านที่ป่วยมาขอยา ท่านจะให้เปล่าแต่ต้องนำขวดเปล่าที่ล้างสะอาด แห้งดีแล้ว มารับยาจากเรือท่านไป ถ้าต้องการยาอีกต้องลงเรือพายตามเรือของท่านที่เคลื่อนที่ไปในการชุดคลอง เล่ากันว่าที่ตำบลหนึ่งท่านพบหญิงท้องแก่ ใกล้คลอดแต่หัวเด็กลอยไม่ลงในอุ้งเชิงกราน ท่านวินิจฉัยได้ทันทีจัดให้เรือยนต์ของท่านรับเข้ามาส่งในกรุงเทพฯ ได้ทันทั้งแม่และเด็กก็รอดตาย ที่เด่นมากคือเรื่องโรคเล่าไข้ ถ่ายเหลว ใช้ตัวร้อนในเด็ก ท่านสั่งให้เด็กกินน้ำเกลืออุ่น ๆ ให้มาก กินนมแม่ให้น้อยลง และกินแต่น้ำข้าวหุงใหม่ ๆ ใส่เกลือ บังคับต้องเช็ดตัวเพื่อให้ไข้ลด ทำวันละหลาย ๆ ครั้ง โรคที่ชาวนาเป็นมากคือต่อเนื้อที่ตา เล่าว่าท่านผสมยาหยอดตา น้ำใสสีฟ้า ให้ใช้หยอดตาประจำสืบแล้วได้ความว่าเป็นสารละลายจุนสี คือ Copper Sulphate เรื่องเล่านี้เป็นตัวอย่าง

ราชสกุลสนิทวงศ์ เป็นสกุลของแพทย์หลวง สืบมาแต่หมอบุญเกิด ครั้นแผ่นดินสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย การบรรยายจะเล่าย้อนขึ้นไปถึงยุคนั้นด้วย ราชสกุลนี้ มีหมอมากมายมาจนถึงปัจจุบัน แถมยังทำงานสายงานสาธารณสุขและงานดนตรีระดับศิลปินแห่งชาติ อีกด้วย ในสมัยรัชกาลที่ 7 ยังมี นายแพทย์ ม.ล.เต๋อ สนิทวงศ์ แพทย์ชนบทไปบุกเบิกงานที่มหาสารคาม และอุบลราชธานี และท่านที่เพิ่งจากไปไม่นานนัก คือ ศาสตราจารย์ น.พ. ดนัย สนิทวงศ์ ณ อยุธยา หมอหลวงรัชกาลที่ 9 จากคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหิดล ได้ออกไปรักษาดูแลชาวบ้าน ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ก็มีเรื่องน่าสนใจที่จะ

เล่าด้วย

การบรรยายจะมีภาพประกอบพอสมควร ถ้ามีเวลาอาจจะเล่าถึงชีวิตครอบครัวของท่านเพิ่มเติมด้วย หวังว่าจะมีผู้สนใจฟังเรื่องเก่าๆ เกี่ยวกับแพทย์ชนบทครั้งนี้ และยินดีรับฟังท่านที่จะเสริมความรู้ในเรื่องแนวเดียวกันนี้ ในวันที่ไปบรรยายด้วย

ปาฐกถา “เปรม บุรี” ครั้งที่ 17

เรื่อง แนวคิดการผลิตบัณฑิตรามาริบัติ

องค์ปาฐก ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ นายแพทย์วราวุธ สุมาวงศ์

วันศุกร์ที่ 13 พฤศจิกายน 2563

เรียนท่านคณบดี สวัสดีครับ น้อง ๆ ผู้บริหารรามาริบัติ ท่านแขกผู้มีเกียรติ น้อง ๆ อาจารย์รามาริบัติ และนักศึกษาทุกท่าน ก่อนอื่นผมขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์เฉลิมพงษ์ ฉัตรดอกไม้ไพร และคณาจารย์ภาควิชาศัลยศาสตร์ในการดำเนินการจัดงานรำลึกพระคุณ และเพื่อเป็นเกียรติแก่ท่านศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ เปรม บุรี ผู้มีพระคุณยิ่งต่อคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล มาตั้งแต่ร่วมการก่อตั้ง เตรียมการก่อสร้าง จนมาเริ่มเปิดดำเนินการใน พ.ศ. 2512

เมื่อคุณหมอเฉลิมพงษ์ให้เกียรติเชิญผมแสดงปาฐกถา เปรม บุรี ผมยังไม่ตอบรับเกียรติอันสูงส่งนี้ จึงขอผัดผ่อนในการทาบทามครั้งแรก แต่หลังจากได้ไปคิดไตร่ตรอง อยู่หลายตลบแล้ว ก็ตัดสินใจยอมรับ เห็นว่าเป็นโอกาสอันดีที่ได้กระทำให้บางสิ่งบางอย่างให้ท่านอาจารย์เปรม โดยมีข้อแม้กับคุณหมอเฉลิมพงษ์ว่า จะไม่พูดเชิงวิชาการนัก มีแนวคิดอะไร อย่างไร ก็เอามาพูดมาระบายให้ฟังกัน และให้ชื่อหัวข้อที่จะพูดส่งตามมาภายหลัง นั่นคือ แนวคิดการผลิตบัณฑิตรามาริบัติ

ผมเคารพรัก และศรัทธาท่านอาจารย์ เปรม เป็นอย่างยิ่ง ไม่เคยได้เป็นลูกศิษย์ท่าน แต่แรกที่รู้จักท่านก็เพียงผิวเผิน เมื่อท่านมารับราชการที่คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ร่วมกับท่านอดีตศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์จรูญ บุรี น้องชายของท่าน ผู้ซึ่งเป็นอดีตคณบดีท่านที่ 2 ของรามาริบัติ ช่วงนั้นผมจบแพทยศาสตรบัณฑิตแล้ว และปฏิบัติงานเป็น House และ Senior House อยู่ที่ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา ศิริราช ในปี พ.ศ. 2500-2502

ที่ศิริราช ผมมักจะสังเกตเห็นท่าน ชอบถือคันเบ็ดตกปลา ริมฝั่งแม่น้ำ

เจ้าพระยาหน้าโรงพยาบาลศิริราชอยู่เสมอ แต่ไม่เคยไปดู ไม่เคยไปถามว่าท่าน ตกได้ปลาบ้างหรือเปล่า

และมาทราบภายหลัง ว่าท่านเป็นเสรีไทย ที่ในวันนี้ผมใคร่จะรื้อฟื้น บอกเล่าให้บรรดาลูกศิษย์ และผู้มีเกียรติที่มาร่วมประชุมได้รับทราบ ทบทวนความหลังเหตุการณ์สงครามและการเมืองของประเทศ สมัยมหาสงครามโลกครั้งที่ 2

วันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2484 กองทัพญี่ปุ่นบุก เข้ามายึดประเทศไทย เพื่อใช้เป็นหนทางผ่านเข้าประเทศพม่าหรือเมียนมาปัจจุบัน เมื่อทราบข่าวนี้ นักเรียนไทยในอังกฤษรู้สึกเดือดเนื้อร้อนใจมากที่สุด ก็มารวมตัวกันที่มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ กลุ่มนักเรียนไทยที่เป็นตัวตั้งตัวตีครั้งนั้น ได้เริ่มวิ่งเต้นหาผู้ที่จะเป็นหัวหน้าเสรีไทยในอังกฤษ บุคคลผู้เป็นเป้าหมายคนแรก คือ พระมนูเวทย์ วิมลนาท หรือนายเปียน สุมาวงศ์ อัครราชทูตไทย ณ กรุงลอนดอน ขณะนั้นท่านทูตผู้นี้เป็นบิดา ของนายวรารุณ สุมาวงศ์ ผู้ที่กำลังบรรยายอยู่นี้ ที่ในขณะนั้นยังมีอายุเพียง 7 - 8 ขวบ เท่านั้น

แต่ปรากฏว่าท่านทูตต้องกลับประเทศไทยตามคำสั่งของรัฐบาล ขบวนเสรีไทยในอังกฤษจึงต้องเปลี่ยนหัวหน้า เมื่อต้องกลับประเทศไทย สมัยนั้นอังกฤษจัดเรือให้คุณพ่อโดยสารกลับมาและมาแลกเปลี่ยนราชทูตอังกฤษจากประเทศไทยกันที่กลางมหาสมุทรอินเดีย คุณพ่อมาขึ้นบกที่สิงคโปร์ นั่งรถไฟต่อมาถึงที่หัวลำโพง

ขอขจัดความสงสัยของท่านผู้ฟัง ว่าตอนนั้นวรารุณอยู่กรุงเทพ ครอบครัวไม่ได้ไปอังกฤษกับคุณพ่อ ก็เพราะเริ่มมีสงครามแล้ว วรารุณจึงเป็นเด็กขายสายบัวแต่งตัวเก๋ อดไปต่างประเทศกับคุณพ่อ ท่านจึงไปอังกฤษคนเดียว

เสรีไทยกลุ่มนักเรียนที่อังกฤษนั้น ต้องไปฝึกอบรมและฝึกกระโดดร่ม ชูชีพกันที่อินเดียก่อนจนมั่นใจ แล้วจึงจะถูกส่งมาประเทศไทย เป็นคณะ ๆ ตามองค์ประกอบคณะละ 3 คน ซึ่งจะต้องมีนักส่งวิทยุ และนักเรียนแพทย์อยู่ด้วย เพราะถูกกำหนดให้ต้องเข้าไปอยู่ และทำงานในป่า

คณะแรกของเสรีไทยกลุ่มอังกฤษ ประกอบด้วยนายป๋วย อึ๊งภากรณ์ นายประทาน เปรมกมล และนักศึกษาแพทย์เปรม บุรี ทุกคนมีรหัสชื่อเฉพาะ

บุคคลของท่านอาจารย์เปรม ชื่อดี อาจารย์จรจิตอยู่ในคณะที่สอง

ภารกิจนี้ คณะแรกที่มีท่านอาจารย์เปรม ในการบินมาเมืองไทยครั้งแรก ไม่ได้กระโดดลง เพราะหาที่ลงไม่ได้ ต้องบินกลับอินเดีย แล้วต่อมาอีกหนึ่งสัปดาห์ จึงบินกลับมาลงได้สำเร็จ

แต่ก็ผิดเป้าหมาย เพราะที่ร่มลงเป็นท้องนา มิใช่บริเวณป่าที่กำหนดกันไว้ ร่มลงที่หมู่บ้านวังน้ำขาว ตำบลวังตะเคียน อำเภอหนองมะโมง จังหวัดชัยนาท

เคยมีดำริจะสร้างอนุสรณ์สถานขึ้นที่บริเวณวัดวังน้ำขาว จังหวัดชัยนาท เพื่อเป็นประวัติศาสตร์การทำงานรับใช้ชาติช่วงเสรีไทย แต่มิได้มีการดำเนินการ

กลุ่มเสรีไทยจากอังกฤษนี้ มีหน้าที่ติดต่อกับเสรีไทยในประเทศไทย โดย นายปรีดี พนมยงค์ และประสานงานทางวิทยุกับกองทัพอังกฤษที่อินเดีย คณะแรกที่ลงมีนายป๋วย อึ๊งภากรณ์ ซึ่งท่านได้มีสาส์นจาก ลอร์ด เมานท์ แบตเทน มามอบให้ด้วย

จึงนับว่าท่านอาจารย์เปรม บุรี ของเรา มีส่วนช่วยให้ประเทศไทยมี เอกราขอยู่รอดปลอดภัย จากมหาสงครามโลกครั้งที่ 2 ไทยไม่ตกเป็นฝ่ายพ่ายแพ้สงคราม

วราวุธอยากให้ที่ประชุมปรบมือให้ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ เปรม บุรี ขอยกย่องท่านในฐานะที่ท่านเป็นเสรีไทยสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 รายสุดท้ายที่ยังมีชีวิตอยู่ อายุ 102 ปีในปี พ.ศ. 2563

ข้อมูลเรื่องเสรีไทยนี้ วราวุธได้มาจากข้อเขียนเรื่อง **“ดอกหญ้าเหนือแผ่นดิน”** สารนิยายโดย คุณชมัยพร แสงกระจ่าง ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ซึ่งเป็นเรื่องชีวิตของท่านศาสตราจารย์ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ในวาระครบรอบ 100 ปี ชาตกาลของท่าน ดร.ป๋วย

และท่านผู้มีเกียรติที่ยังตั้งใจเรื่องเสรีไทย ที่วราวุธได้ปลุกความรู้สึกของท่าน สามารถอ่านได้เพิ่มเติม จากหนังสือชื่อ **“จากมหาสงครามสู่สันติภาพ”** โดยอดีตคุณทศ พันธุมเสน นี่ก็เสรีไทยตัวเฒ่า ที่มาเกี่ยวข้องกับครอบครัวของวราวุธภายหลังเช่นกัน ท่านได้เขียนถ่ายทอดไว้ร่วมกับอดีตคุณหญิงจินตนา ยศสุนทร ที่มีข้อมูลเป็นประโยชน์ยิ่ง

หลังจากนั้น หลังจากจบการศึกษาแพทย์ และฝึกอบรมเฉพาะทางแล้ว ท่านอาจารย์เปรม ก็กลับประเทศไทยมาเป็นอาจารย์ศัลยแพทย์ที่ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล จนอีก 10 ปีต่อมา ก็ย้ายมาทำงานร่วมสถาบันกับวราวุธอีก เมื่อเปิดโรงเรียนแพทย์แห่งที่ 4 ของประเทศไทย นั่นคือ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

ที่รามา งานอดิเรกของท่านคือตีเทนนิส และที่แน่ ๆ คือวราวุธ ไม่ได้เห็นท่านเดินท้อม ๆ ตกปลาอีกเลย ไม่ทราบว่านักศึกษาแพทย์รามาธิบดีรุ่นแรก ๆ จะเคยเห็นท่านไปตกปลายามที่ท่านพานักศึกษาไปออกฝึกภาคสนามในชนบท ริมน้ำบึงหรือเปล่า และนักศึกษารามาธิบดีก็มีเคยได้ไปฝึกภาคสนามกันที่จังหวัด ชัยนาทเลย

ชาวคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ประทับใจท่านอาจารย์เปรมหัวหน้าภาควิชาศัลยศาสตร์ท่านแรกเป็นที่สุด ที่ท่านสนใจ เห็นความสำคัญของเวชศาสตร์ชุมชนกับการสาธารณสุขของประเทศ ด้วยความช่วยเหลือจากมูลนิธิร็อกกีเฟลเลอร์สนับสนุนให้ท่านไปศึกษาดูงานจากหลายประเทศ แล้วกลับมาอำนวยการบริหารศูนย์เวชศาสตร์ชุมชนรามาธิบดีจนโด่งดัง ท่านได้บุกเบิกการเรียนการสอน นำนักศึกษาออกฝึกภาคสนาม บุกเบิกดูแลชุมชนในด้านรุก ที่วราวุธในสมัยนั้นก็ได้เห็นความสำคัญและความจำเป็นด้านนี้มากขึ้น จึงได้พยายามชี้แจงให้บรรดาน้อง ๆ อาจารย์แพทย์ภาควิชาสูติฯ ได้ตระหนักในการพยายามสอดแทรก และเน้นแพทย์ต้องทำเวชศาสตร์เชิงรุกร่วมด้วย มิใช่เป็นฝ่ายรับปัญหาผู้ป่วยแต่อย่างเดียว

เรื่องเวชศาสตร์ป้องกัน เวชศาสตร์ชุมชนเชิงรุกนั้น วราวุธเคยได้ปรารภกับท่านศาสตราจารย์เกียรติคุณ แพทย์หญิง ม.ร.ว.จันทิมนิวัธนี เกษมสันต์ พี่เล็กที่รักและเทิดทูนยิ่งของพวกเรา ว่าเมื่อวิเคราะห์ดูแล้ว เรามีข้อสอบประเมินนักศึกษาในด้านนี้น้อยจัง น่าจะเพิ่มให้มากขึ้น ซึ่งต่อมาก็ได้มีการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการสร้างข้อสอบปรนัยด้านนี้มากขึ้น และกำหนดไว้ใน Specification ของข้อสอบปรนัยด้วย

ถึงตอนนี้ บางท่านในที่ประชุมนี้ก็อาจฉงนฉงาย ว่าวราวุธได้ใช้เวลา

พูดมานานโซแล้ว ไม่เห็นเกี่ยวข้องกับผลิตบัณฑิตรามธิบดี ตามชื่อหัวข้อที่กำหนดไว้ในการปาฐกถาวันนี้ ก็ขอเสนาเข้าเรื่องให้มากขึ้นหน่อย

ความเป็นจริง การผลิตบัณฑิตรามธิบดี เป็นเรื่องที่รองคณบดี ฝ่ายแพทยศาสตรศึกษา ท่านต่อมาจากราวุธ สุมาวงศ์ โดยเฉพาะปัจจุบัน ท่านศาสตราจารย์คลินิก นายแพทย์พงษ์ศักดิ์ โค้วสถิตย์ ท่านศาสตราจารย์ นาวาเอก นายแพทย์อนันต์ โฆษิตเศรษฐ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิง สุธิดา สัมฤทธิ์ ก็ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งยวดกันอยู่แล้ว ตลอดจนท่านอาจารย์ คณะกรรมการบริหารการศึกษา และรับผิดชอบหลักสูตรปริญญาตรีอื่น ๆ ของ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี รวมทั้งบรรดาอาจารย์แพทย์ อาจารย์พยาบาล อาจารย์ฝ่ายโสต ที่ผ่านการทำความเข้าใจในวิทยาศาสตร์การศึกษา ก็อาจมีการปฏิบัติกันอยู่ มากบ้างน้อยบ้างที่อาจไม่ตรงใจราวุธทั้งหมด

ราวุธจึงอยากระบายความคิดในใจ ในโอกาสอันปลายของชีวิตที่เหลืออยู่น้อย เพราะเวลานี้อายุก็เข้า 87 ปีแล้ว ชายแก่คนนี้อะไรเสริมความตระหนัก ให้แก่บรรดาน้องๆ อาจารย์ทุกหลักสูตร สิ่งที่จะพูดต่อไปนี้ แม้จะเป็นแนวคิด สัพเพเหระ เรื่องราวของบัณฑิตแพทย์ แต่น้อง ๆ ท่านอาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตรต่าง ๆ ก็น่าจะได้รับทราบ นำไปใช้ในขอบเขตที่จำเป็น และเป็นประโยชน์แก่ท่านอาจารย์และลูกศิษย์ของท่านในแต่ละหลักสูตร

ด้วยเหตุผลนี้ หัวข้อที่จะกล่าว จึงเป็นการผลิตบัณฑิตรามธิบดี รวมบัณฑิตทุกหลักสูตร อันได้แก่ แพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ และหลักสูตรสื่อความหมาย อีกสาขาสำคัญที่มีเพิ่มขึ้นมาในระยะหลัง

ในการผลิตบัณฑิต ทุกหลักสูตร ประกอบไปด้วย การหล่อหลอม 3 หมวด การศึกษา หมวดความรู้ ทักษะ และเจตคติ ท่านผู้ฟังอย่าเพ่งย่นะครับ

ก็อยากจะพูดนอกเรื่อง ในประเด็นที่ราวุธได้สังเกต ประทับความรู้สึก จับจิตจับใจในบทเรียนจากครูผู้ประเสริฐ และเรื่องที่จะพูดนี้ถึงแม้จะเกี่ยวโยง กับพุทธศาสนาในทัศนะของราวุธ จึงขอผู้ที่ศรัทธา เลื่อมใส เคารพนับถือในหลักธรรมของศาสดาท่านอื่น โปรดอย่าได้รังเกียจ ท่านสามารถรับฟัง รับทราบ และนำไปไตร่ตรองให้เกิดประโยชน์ได้เช่นกัน

ประการแรก คือ การเรียนรู้เป็นศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล

เรื่องนี้ปรากฏชัดตั้งแต่ 2,600 ปีที่ผ่านมา โดยหลังจากพระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้ และตัดสินใจที่จะเผยแผ่หลักพระพุทธธรรม สุดท้ายก็ตกลงใจจะไปเริ่มต้นกับปัญจวัคคีย์ 5 รูป

ท่านวางแผนว่าจะพูดเรื่องอะไรและเหตุผลที่เลือกจะพูด ตัดสินใจแล้วสรุปไว้ บุกบันเดินเท้า ไปหา

เมื่อได้พบกัน ปัญจวัคคีย์ที่ขณะนั้นไม่ศรัทธา ไม่นับถือพระองค์แล้ว เพราะเคยได้ฝากตัว ฝากใจ ห่มתרביץ เมื่อทรงปฏิบัติทุกรกิริยา แล้วพระองค์ล้มเลิกไปไม่ปฏิบัติ จึงเห็นว่าท่านนั้นโลเล ก็เลยเลิกนับถือ ถอนตัวออกไปไม่ใยดี ไม่รับใช้ท่านต่อไป

เพราะท่านยังรู้ความคิด และท่าทีการปฏิบัติของปัญจวัคคีย์ทั้ง 5 สิ่งแรกที่ท่านวางแผนไว้ว่าต้องพูดคือ ทำความเข้าใจแก่ปัญจวัคคีย์ ว่าทำไมท่านจึงยุติการบำเพ็ญทุกรกิริยา และเปลี่ยนเป็นวิธีที่เหมาะสมกว่าจนท่านสามารถตรัสรู้ได้เองต่อมาภายหลัง นั่นคือทางสายกลางในการปฏิบัติเพื่อเป็นทิวี่ให้เกิดอันตรายแก่ตนเองในขณะนั้น ให้ปัญจวัคคีย์ได้รับทราบและเข้าใจเหตุผล และยังสามารถกล่าวหลักธรรมที่ท่านตรัสรู้ หนทางแห่งธรรมปฏิบัติพื้นฐานเพียงแค่อริยสัจสี่ และมรรคแปด หนทางแห่งความสำเร็จเท่านั้น

นี่คือ อัมมจักรกัปวัตตนสูตร ปฐมเทศนา หลักพุทธธรรมเบื้องต้นแก่ปัญจวัคคีย์ 5 รูปครั้งแรก ที่ทำให้ปัญจวัคคีย์องค์หนึ่ง คือ ท่านอัญญาโกณฑัญญะ ขาบซึ่ง ศรัทธาขอบวชทันที ทำให้มีครบพระรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ในวันอาสาฬหบูชา วันเพ็ญเดือน 8 สองเดือนภายหลังจากการตรัสรู้ในวันเพ็ญเดือน 6

ส่วนปัญจวัคคีย์อีก 4 รูป ก็ยังเพิกเฉย ซึ่งต่อมาพระองค์ก็ได้พยายามสอนอัมมจักรกัปวัตตนสูตรซ้ำ และกำชับกำชา “**ขอเธอจงเงี่ยโสตสดับ**” หมายถึงให้ตั้งใจฟัง ครั้งนี้มีปัญจวัคคีย์ศรัทธาขอผนวชเพิ่มขึ้นมาอีก 2 องค์

ส่วนที่เหลืออีก 2 รูปสุดท้าย ก็ได้ขอผนวชในการเทศนาชี้แจงครั้งที่ 3 อีกหลายวันต่อมา

จึงครบปัญจวัคคีย์ทั้ง 5 รูป ที่ได้ผนวชเพราะความเข้าใจในประเด็นหลัก พุทธธรรมที่พระองค์ทรงเทศนาในเวลาต่างกัน และบรรลुศรัทธาขอบวช ไม่พร้อมกันถึง 3 ครั้ง 3 ครา

ก็จะเห็นได้ว่า การเรียนรู้เป็นศักยภาพของแต่ละบุคคล บรรดาสิ่งที่ครู ตั้งใจสอนลูกศิษย์ทั้งหลาย ไม่ใช่ทุกคนจะได้เรียนรู้เหมือนกัน เท่าเทียมกันทั้ง กลุ่ม แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนด้วยเช่นกัน ครูจะมีวิธีติดตามและช่วยผู้ เรียนที่อ่อนอย่างไร พระองค์ทรงใช้การสอนอภิปราย ขยายความ มีการถามตอบ ทรงย้าให้ตั้งใจฟัง ประทานคำรัสเตือนใจว่า “ขอเธอจงเฝ้าโสตสดับ”

ขณะนี้ที่ประชุมยังเฝ้าโสตสดับอยู่หรือเปล่าครับ

นอกจากนี้พระองค์ยังทรงตระหนักว่า สิ่งที่ท่านตรัสรู้นี้เป็นเรื่องใหม่ ลึกซึ้ง รู้ตามได้ยาก ไม่สมควรระดมทำความเข้าใจในหลักธรรมทั้งหลายที่ได้ตรัสรู้ มาทั้งหมดแก่ผู้ไม่มีพื้นฐาน จึงควรเลือกลำดับขั้นตอนสอนก่อนสอนทีหลัง

ท่านจึงได้แสดงทศุติยเทศนา ตามต่อมาเป็นธรรมเทศนาครั้งที่ 2 คือ อนัตตลักขณสูตร แก่ภิกษุปัญจวัคคีย์ทั้ง 5 ร่วมด้วยการกล่าวเน้นหลักการของ แก่นพุทธศาสนาเพิ่มเติม ซึ่งคือจิต แก่นพุทธศาสน์ คือ เรื่องกายและใจของเราเอง การศึกษาปฏิบัติธรรมเพื่อให้รู้กายและใจของเราอย่างถูกต้องตามความเป็นจริง นั่นคือ ชันธ์ห้า และไตรลักษณ์ คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ที่ดำเนินไปในชันธ์ห้า คือ ให้ละเว้นชันธ์ห้า เน้นอนัตตา พุทธศาสนาไม่ยึดมั่นถือมั่นในสิ่งทั้งปวง

ต่อมาท่านได้ทรงผนวชยสะกุมารและกัลยาณมิตรของยสะ 54 รูป

หลังจากนั้นพระองค์ทรงเทศนาครั้งที่ 3 ตติยเทศนา อาทิตยปริยายสูตร โดยทรงเน้นย้ำแก่นพุทธศาสน์ คือ ชันธ์ห้าอีก และเขยิบการชี้แจงให้กำจัดกิเลส โลภะ โทสะ โมหะ อุกุศลมูล 3 แก่พระกัสสปะ และนักบวชบูชาไฟ 1,000 รูป ที่มาร่วมกันขออุปสมบทได้บรรลุพระอรหันต์

และต่อ ๆ มาท่านจึงได้เพิ่มเนื้อหาที่ลึกซึ้งขึ้นอีก เช่น ในโอวาทปาติโมกข์ ในวันมาฆบูชา แก่พระอรหันต์ 1,250 องค์

โอวาทปาติโมกข์นี้ นอกจากตบะหรือขันติซึ่งคือความอดทน ทนลำบาก ทนเจ็บใจ อดทนข่มกลั่น และนิพพาน อันเป็นธรรมที่ดับกิเลสทั้งหมดที่เริ่มจาก

การไม่ปฏิบัติขั้นห้า เมื่อกิเลสหมดไปเราก็ออยู่อย่างมีความสุขและสงบ นี่คือ สมณะที่จะไม่เบียดเบียนผู้อื่น นอกจากขันติ นิพพาน และสมณะแล้วท่านทรงสอนต่อไปให้ หนึ่งละความชั่ว สองประพาศความดี สามทำจิตให้สะอาด เพราะมูลฐานของสิ่งทั้งหลายเกิดจากจิต ถ้าจิตมีพื้นฐานดี จะพูดจะคิดจะทำไปในทางดี และคนมีศีลต้องมีธรรมด้วย ผลก็คือความสุขความเจริญ นี่คือ หลักพุทธธรรมขั้นสูงขึ้นมา

วราวุธจึงสรุปการได้เรียนรู้จากการสอนของครูผู้ประเสริฐ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดังนี้

1. เตรียมการสอน
2. วางแผนการสอน
3. กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายการเรียนรู้
4. กำหนดระดับเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียน
5. สอนด้วยการขยายความ และปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน
6. เอาใจใส่ผู้เรียน สังเกต และย้ำให้ผู้เรียนตั้งใจฟัง

นี่คือแนวทางที่ครูผู้ประเสริฐปฏิบัติในการสอน เผยแผ่พุทธธรรมมาตั้งแต่ 2,600 ปีก่อน ปัจจุบันคณะของเราก็มีการทำความเข้าใจ การเขียนแผนการสอนในรายวิชา รายหัวเรื่อง แก่บรรดาอาจารย์ใหม่มาตั้งแต่ พ.ศ. 2532 สมัยที่ผมยังไม่เกษียณก็ได้เน้นให้อาจารย์แพทย์ทุกท่านเขียนแผนการสอนจนได้ครบสมบูรณ์ในทุกหัวเรื่องที่มีในแต่ละรายวิชาของหลักสูตรแพทยศาสตร์

นอกจากนี้วราวุธขอเสริมว่า วราวุธชาบซึ่งในบทสวดมนต์ คำสวดนมัสการ พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ และพระสังฆคุณ ที่กล่าวถึงคุณลักษณะ พระพุทธคุณ 9 ประการ พระธรรมคุณ 6 ประการ พระสังฆคุณ 9 ประการ

ในบทสวดนมัสการพระพุทธคุณ คุณลักษณะของพระพุทธเจ้าประการที่ 3 “วิชาจรณสัมปັນโน” วิชา คือ ความรู้จากการตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง รวมทั้งการตรัสรู้ให้เกิดหนทางปฏิบัติ คือ จรณ พระองค์จึงเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยความรู้ทางทฤษฎีและการปฏิบัติให้บรรลุตามทฤษฎี

เมื่อนำมาสัมพันธ์กับการผลิตบัณฑิตรามธิบดี วราวุธ เห็นว่า วิชา

แพทยศาสตร์ รวมทั้งหลักสูตรอื่นๆ ทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ ต้องหล่อหลอมให้บัณฑิตเกิดวิชาจรณสัมพันธ์กัน คือ ต้องมีพร้อมทั้งความรู้ และต้องปฏิบัติให้ได้จริง และบรรดาอาจารย์ประจำหลักสูตรทั้งหลาย ก็ต้องประกอบด้วยวิชาจรณสัมพันธ์กันด้วยเช่นกัน ซึ่งตรงกับบทสวดนมัสการคุณลักษณะพระธรรมคุณประการที่ 2 คือ “**สันติภูมิโก**” ที่แปลว่า ผู้ปฏิบัติธรรมจะพึงเห็นชัดได้ด้วยตนเอง ซึ่งในนี้วราวุธหมายถึงอาจารย์ทุกท่านด้วย และคุณลักษณะพระธรรมคุณประการที่ 6 “**ปัจจัยตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ**” คือ การปฏิบัติเป็นของเฉพาะตน ทำได้เฉพาะตน ทำให้กันไม่ได้ เพราะอาจารย์เองจะต้องหล่อหลอมลูกศิษย์ให้เป็นบัณฑิตรามาธิบดี ที่แน่นพร้อมในการปฏิบัติจริงจัง

เรื่องนี่ยังมีความสำคัญในหลักสูตรประเภท Outcome-based Education ที่ทางการศึกษาของประเทศและคณะของเราตั้งเป้าหมายไว้

ที่นี้เมื่อพูดถึง จรณ เรื่องของการปฏิบัติในวิทยาศาสตร์สุขภาพทุกหลักสูตร บัณฑิตรามาธิบดีต้องปฏิบัติกับผู้ป่วยจริงได้ทั้งนั้น ในขอบเขตที่แต่ละหลักสูตรกำหนดไว้ ปัญหาหนึ่งที่จะขอยกตัวอย่างที่สมควรร่วมกันหล่อหลอม ก็คือการป้องกันอันตรายต่อผู้ป่วยและญาติ

ทำอย่างไรจึงมิให้การปฏิบัติของตนเกิดผลอันไม่พึงปรารถนาใด ๆ ซึ่งรวมถึงประเด็นการสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์กับผู้ป่วยและญาติอย่างเหมาะสม ดังที่ WHO ได้จัดรวมไว้ให้อยู่ใน Patient safety ด้วยตั้งแต่ ค.ศ. 2011

ก็ขออ้าและเตือนใจอาจารย์ทั้งหลายว่า ในการหล่อหลอมทักษะที่บัณฑิตจะต้องปฏิบัติต่อผู้ป่วยไม่ว่าจะเป็นตั้งแต่เริ่มตั้งต้นสาธิตทักษะใด ๆ แก่นักศึกษา การสอดส่องดูแลควบคุมนักศึกษาฝึกปฏิบัติขั้นตอนทักษะใน skillslab และในการปฏิบัติทักษะกับผู้ป่วยจริง วราวุธอยากให้ช่วยกันปลูกฝังเจตคติให้ลูกศิษย์ของท่านเกิดความเคยชินเป็นนิสัยในเรื่องป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากการปฏิบัติทักษะนั้น ๆ ดังนี้

ก่อนลงมือปฏิบัติทักษะใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นการฝึกใน non patient cycle ทุกครั้ง และก่อนโอกาสที่อำนวยให้นักศึกษาจะได้ปฏิบัติจริงกับผู้ป่วย หรือ patient cycle ทุกครั้ง นักศึกษาต้องนึกถึงและถามตนเองก่อนเสมอ ว่าหนึ่งจะ

เกิดอันตราย หรือผลไม่พึงประสงค์อะไรต่อผู้ป่วยจากการปฏิบัติทักษะนี้บ้าง สอง แล้วจะป้องกันมิให้เกิดขึ้นได้อย่างไร และสามถ้าเกิดอันตรายขึ้นแล้วจะวินิจฉัยได้เร็วที่สุดได้อย่างไร

ถ้าตอบคำถามได้ทั้งหมด จึงให้เริ่มปฏิบัติด้วยสติ ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง ตามหลักการที่เตือนใจตนเองอยู่

นี่คือปัญหาหนึ่งในการป้องกันอันตรายต่อผู้ป่วยและญาติ คุณสมบัติของศิษย์ที่อาจารย์พึงประสงค์ และต้องหล่อหลอมนักศึกษาให้เกิดขึ้นจนเป็นนิสัย

นอกจากนี้ บทบาทของครูในการหล่อหลอมนักศึกษาด้านการปฏิบัติทักษะ ครูจะต้องสังเกตและให้คำชี้แนะ แนะนำเสมอ โดยเฉพาะเมื่อเห็นข้อบกพร่องหรือกระทำผิดพลาด นั่นคือการให้ feedback เพื่อลูกศิษย์ได้ปรับปรุงพัฒนาตนเองจนถูกต้อง เรื่องนี้ในการประชุมวิชาการแพทยศาสตรศึกษาที่จัดโดย AMEE สมาคมโรงเรียนแพทย์ของยุโรป ในการประชุมครั้งที่ 9 ปี ค.ศ. 2009 ได้ย้ำความสำคัญและความจำเป็นนี้ไว้

นี่ก็เป็นหน้าที่ของอาจารย์รามาธิบดีทุกท่าน และ feedback จำเป็นอย่างยิ่งใน Outcome-based Education ที่นักการศึกษาได้ย้ำว่าทุกสถาบันต้องมี Faculty Development ในเรื่อง feedback แก่คณาจารย์ทุกคน เพื่อการปฏิบัติ feedback แก่นักศึกษาเป็นไปได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม มีให้นักศึกษาเข้าใจผิดว่าถูกดู ถูกต่อว่า โดยครูไม่ได้ตั้งใจให้เกิด

เรื่องนี้คณะแพทยศาสตรโรงพยาบาลรามาธิบดี ก็มีการฝึกอบรมด้านนี้ ในโครงการให้ความรู้แพทยศาสตรศึกษา มาตลอดตั้งแต่ พ.ศ. 2532 โดยหวังว่าอาจารย์ที่ผ่านการฝึกอบรมทุกท่านจะนำไปปฏิบัติการ feedback ได้อย่างเหมาะสมทั้งวิชาและจรรยาบรรณ เคยย้ำฝากอาจารย์ในการฝึกอบรมว่า

ทุกวันก่อนเลิกงาน ขอให้ถามตนเองเสมอว่า วันนี้เราได้ feedback นักศึกษาหรือเปล่า อันเป็น หน้าที่หลัก 50% ของครูทุกคน

และเมื่อพูดถึง feedback ก็สะท้อนแนวคิดมาถึงวงจรการดูแลแนะนำ การพัฒนานักศึกษา หรือ Supervision Cycle

อาจารย์จะ feedback ลูกศิษย์ได้ ก็ด้วยมีโอกาสได้ใกล้ชิดนักศึกษา ได้พูดคุยกันได้ฟัง ได้เห็น และจากการสังเกตในความคิดเห็น และประเมินการปฏิบัติของลูกศิษย์ ตามมาด้วยการให้ feedback ทั้งกรณี positive และ corrective feedback และสุดท้ายคือโอกาสในการติดตามการพัฒนาเรื่องที่บกพร่องนั้น

วรารุณมีความเห็นว่า ครูที่ว่าตนเองทำ supervision นั้น ต้องมี feedback ร่วมด้วยซึ่งสำคัญที่สุด

ถ้าไม่มี feedback นั้นมิใช่การกระทำ supervision ที่ปรารถนาให้ปฏิบัติในหน้าที่บทบาทครูตามที่เข้าใจกัน

และนักการศึกษายังย้ำอีกว่า supervision และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่หย่อน มีผลต่อคุณภาพบัณฑิต

เรื่องนี้เป็น ความสำคัญของ supervision ที่อยากย้ำให้อาจารย์ทุกท่านตระหนัก และในทัศนะของวรารุณไม่ว่าเราจะปรับเปลี่ยนพัฒนาหลักสูตร อย่างไร เป็นไปในรูปแบบใด ประเภทใด อุปสรรคดังกล่าวมีผลกระทบต่อคุณภาพบัณฑิตที่เราคาดหวังตั้งเป้าหมายไว้ และเราต้องทำให้สิ่งที่คาดหวังเป็นจริงเป็นจิงขึ้นมาได้ ด้วยความร่วมมือของอาจารย์แต่ละท่าน

ที่กล่าวมานี้ แท้จริงแล้ว ก็คือบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ประจำทั้งหลาย ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการนำมาปลูกความตระหนักครั้งนี้ ในบรรดาบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ทั้งหมด วรารุณ เห็นว่า การเอาใจใส่ดูแลนักศึกษาอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพยังเป็นจุดอ่อน จึงอยากฝากให้กิจกรรมด้านนี้ได้มีการปฏิบัติกันอย่างเข้มแข็งถ้วนทั่วกันมากขึ้น

โอกาสที่คุณหมอเฉลิมพงษ์เปิดหนทางให้วรารุณได้ระบายความคาดหวังในใจ ในการผลิตบัณฑิตรามาธิบดี ยังไม่หมด ประเด็นต่อไปคือ Clinical Reasoning

ผลทุกอย่างล้วนมาจากเหตุ เรื่องนี้สัมพันธ์กับหลักธรรมทางพุทธศาสนา เหตุผลทางคลินิกนี้ ซึ่งรวมไปถึงทั้งฟิสิกส์ สอดคล้องกับเอกลักษณ์ทางพุทธศาสนา ที่ว่าเป็นศาสนาแห่งเหตุและผล เป็นวิทยาศาสตร์แห่งเหตุและผลตามที่

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์วิฑูร โสสถานนท์ ได้อ้างไว้ในหนังสือชุดพุทธธรรม คำสอนจากพระโอษฐ์ สรุปลงจากพระไตรปิฎกของท่านอาจารย์วิฑูร ที่ท่านใช้เวลาศึกษามา 20 กว่าปีเพราะทุกสิ่งในโลกล้วนมีเหตุและผลทั้งสิ้น อันเป็นกฎแห่งธรรมชาติเป็นระบบแห่งความสัมพันธ์ของสิ่งทั้งปวง เพราะสิ่งนี้มี สิ่งนี้ย่อมมี เพราะสิ่งนี้เกิดขึ้น สิ่งนี้จึงเกิดขึ้น เมื่อสิ่งนี้ไม่มี สิ่งนี้ย่อมไม่มี

นี่คือ อทิปปัจจยตา ซึ่งแปลว่า ความที่เมื่อมีสิ่งนี้เป็นปัจจัยสิ่งนี้จึงเกิดขึ้น คือผลอันมาจากเหตุนั้น

หรือคือ ปฏิจจสมุปบาท ซึ่งเป็นกฎธรรมชาติ อันมีความหมายเช่นเดียวกับอทิปปัจจยตาที่สมเด็จพระพุทธองค์ทรงเลือกสอนโดยเน้นหนักไปในทางเกิดทุกข์ ปฏิจจสมุปบาทนับเป็นแขนงหนึ่งของอทิปปัจจยตาที่กล่าวเฉพาะเรื่องการดับทุกข์

นี่คือธรรมอันเป็นธรรมชาติ อาศัยกันแล้วเกิดขึ้น ด้วยความเป็นเหตุและผลต่อเนื่องกัน

ก็ขอยกตัวอย่างทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ การสอนเหตุและผลตั้งแต่ในปริคlinik

ความผิดปกติต่างๆ ทางกายวิภาค สรีรวิทยา และพยาธิวิทยา ที่ลูกศิษย์ต้องรู้ในทางทฤษฎีและต้องสามารถระบุเหตุอันก่อให้เกิดผลของความผิดปกติเหล่านั้นได้และวินิจฉัยได้ในการฝึกปฏิบัติ จากการตรวจพบใน lab

หรืออาการ และอาการแสดงที่ย่อมเป็นผลต่อเนื่องกันจากเหตุทำให้เกิด

หรือการคิดจำแนกแยกโรค การวินิจฉัยโรค ก็เช่นกันมีอะไรเป็นเหตุให้คำนึงถึงและวินิจฉัยดังนั้นได้

ในการสอนวิทยาศาสตร์สุขภาพ อาจารย์ก็ควรต้องเน้นทุกครั้ง ว่าผลนั้นเกิดจากเหตุอันใด จากที่ได้ข้อมูลมาเช่นนั้น

จึงเห็นได้ว่า ในการทำเวชปฏิบัติเป็นเรื่องของผลและเหตุทั้งสิ้น ผลที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาสุขภาพ ก่อขึ้นมาจากเหตุที่ศิษย์รามาธิบดีต้องสำนึกอยู่เสมอ ไม่ว่าจะคิด ไม่ว่าจะเขียน ไม่ว่าจะสรุปสิ่งใดเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของผู้ป่วย

ในการหล่อหลอมลูกศิษย์เรื่องเหตุและผล วรารุณมีความเห็นว่ากระทำ

ได้โดยครูต้องหมั่นกระตุ้นให้นักศึกษาปฏิบัติ และครูต้องหมั่นตรวจสอบว่า นักศึกษาได้ปฏิบัติถูกต้อง มีแจ้งเหตุผลไว้

การกระตุ้นให้นักศึกษาหมั่นปฏิบัติ เป็นการหล่อหลอมเจตคติซึ่งมีหลัก ในการสอนว่า ครูต้องหมั่นทำ โดยการสอดแทรก ติดตามบ่อย ๆ และอย่าง ต่อเนื่องจนศิษย์เกิดเป็นนิสัย

ดังนั้นโอกาสที่จะกระตุ้น นอกจากการชี้แจงในโอกาสต่าง ๆ นั้น คือการ สอดแทรกในทุกกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนรู้ ระหว่าง ward round, teaching round, ใน case-based teaching ในการฝึกปฏิบัติที่ OPD, ER

และอีกกิจกรรมหนึ่ง ที่สำคัญ ที่ครูแพทย์มักสนใจน้อย ขอย้ำที่ครูมัก สนใจน้อย

นั่นคือการตรวจรายงานผู้ป่วยในที่ได้รับไว้รักษาในโรงพยาบาลของ นักศึกษา ที่จะต้องปรากฏว่านักศึกษาได้ชี้แจงเขียนเหตุและผลรวมอยู่ด้วย ครูจึงต้องตรวจรายงานอย่างเอาใจจริงเอาใจ สำรวจเรื่องนี้มากขึ้น และต้องให้ feedback กระตุ้นนักศึกษาด้วยไม่ว่าจะเป็นการเขียนแจ้งไว้ในรายงาน หรือชี้แจง ลูกศิษย์ทางวาจา

ในประสบการณ์ของวราวุธเคยสังเกตว่านักศึกษาแพทย์ที่ขึ้นเรียนคลินิก ในชั้นปีที่ 4 ล้วนกระตือรือร้นในการปฏิบัติกับผู้ป่วยจริง และเอาใจใส่ในการเขียน รายงานรับผู้ป่วยใน ครั้นเมื่อเวลาผ่านไปคุณภาพการเขียนดูจะลดลง เคยคุยกับ ลูกศิษย์ถามเขา เขาก็พูดตามตรงว่า “ก็หนูเขียนไปยังไง ก็ได้คะแนนเหมือนกัน นี่ค่ะ” ได้ฟังแล้ววราวุธสะท้อนใจ เกิดปริวิตกว่านี่เรากำลังหล่อหลอมนักศึกษา ให้ติดการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมโดยนึกไม่ถึงหรือเปล่า

เมื่อ Clinical Reasoning เป็นคุณสมบัติที่สำคัญของเวชปฏิบัติ ซึ่งไม่ เพียงแต่ลูกศิษย์แพทย์ แต่รวมทั้งลูกศิษย์พยาบาล และสาขาสื่อความหมาย การกระตุ้นให้นักศึกษาปฏิบัติทำได้ โดยอาจารย์หาโอกาส

หาโอกาสถามเหตุผลในการตั้งสมมุติฐานสาเหตุปัญหา

ถามเหตุผลการส่ง และแปลผลการทดสอบเพิ่มเติม

ถามเหตุผลในการวินิจฉัยแยกโรค เหตุผลในการสรุปปัญหา

ถามเหตุผลในการเลือกวิธีการรักษา
และในการสอน case-based และ case conference ครูต้องย้ำเตือน
เหตุผล

ข้อสอบ MEQ ต้องมีข้อให้ระบุเหตุผล

การสอบ Long Case Exam ผู้เข้าสอบต้องรายงานและชี้แจงเหตุผล
แก่ผู้ประเมินเองโดยอัตโนมัติ

และอาจารย์หมั่นสำรวจเหตุและผลในรายงานผู้ป่วยในด้วยความเอาใจ
ใส่และ feedback นักศึกษา

ในการประชุม AMEE ครั้งที่ 13 ค.ศ. 2013 มีการสรุปย้าว่า

Competent doctors should have adequate clinical
reasoning skill.

และ Clinical Reasoning เป็น complex thinking process
ต้องการความเอาใจใส่ในการสอนจากอาจารย์แพทย์ทุกคน

สำหรับการตรวจสอบลูกศิษย์ว่าทำเวชปฏิบัติโดยมีเหตุผลหรือไม่ ก็ถาม
ข้อมูลได้ในระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วในการหาโอกาสพูดกระตุ้นให้
ปฏิบัติตนเอง แต่มีเพิ่มขึ้นมาอีกในการปฏิบัติของครู คือ

1. One minute preceptor หรือ METRC ซึ่งเป็นการปฏิบัติหลังจาก
ฟังนักศึกษากรายงานผู้ป่วยจบแล้ว มีรายงานเสนอไว้ใน ค.ศ. 1992

2. ในการที่นักศึกษากรายงานผู้ป่วยให้กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ ได้มีการแนะนำ
เรื่อง SNAPPS เสนอไว้ใน ค.ศ. 2003

ได้มีอ้างอิงไว้ในบทสังเขปที่มีจัดแจกผู้เข้าประชุม

ประเด็นสุดท้ายที่วราวุธอยากเสริมคือเรื่อง Student Reflection
การสะท้อนคิด อันเป็นคุณสมบัติพึงประสงค์ของบัณฑิตรามาธิบดีทุกคน มี
วิธีการหลายอย่าง แต่ที่วราวุธอยากให้ทำ Reflective Learning ในกิจกรรม
Transformative Learning ที่ให้นักศึกษาแต่ละคนสะท้อนคิดทบทวนการ
ได้เรียนรู้ของตนเองและแจ้งให้เพื่อนในกลุ่มและครูว่าได้เรียนรู้อะไรบ้างใน
กิจกรรมนั้น นักศึกษาทั้งกลุ่มจะเห็นได้ว่าสิ่งที่ตนเรียนรู้กับที่เพื่อนเรียนรู้ด้วยกัน

เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง ที่จะต้องไปทบทวนศึกษาเพิ่มเติม

นี่คือกิจกรรมสุนทรียสนทนา Reflective Learning ที่ใช้เวลาไม่มากเลย ซึ่งอาจารย์นำไปใช้ได้ใน

1. เมื่อสิ้นสุด ward round
2. เมื่อสิ้นสุดการออกตรวจที่ OPD
3. เมื่อสิ้นสุดการออกตรวจที่แผนกฉุกเฉิน เป็นต้น

สำหรับการประเมิน Student Reflection นอกจาก Reflection Report แล้วคือการเขียน Portfolio

ความปรารถนาในใจทั้งหมดเหล่านี้ของวราวุธ นี่คือการบงาบของพี่เลี้ยง หรือ Mentor ที่ครูพึงปฏิบัติต่อศิษย์ด้วยความเมตตาและปรารถนาดีทุกอย่าง ในฐานะ coach และขอให้อาจารย์ได้โปรดระมัดระวัง มิให้เกิด Role Model ที่ตนเองมิได้ตั้งใจในการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมนั้น ที่นักศึกษาจะสังเกตเห็นได้

ก็ขออนุญาตจบสัพเพเหระที่ท่านอาจารย์คุณหมอเฉลิมพงษ์ให้โอกาส ผมได้มารำพึงรำพันความปรารถนาในใจที่ขอย้าฝาก “วิชาจรณสัมปันโน” ให้อาจารย์ทุกท่านไปไตร่ตรอง เลือกปฏิบัติเพิ่มเติมจากที่ท่านอาจารย์ได้ปฏิบัติกันอยู่แล้ว เพื่อคุณภาพบัณฑิตรามาธิบดีทุกท่าน

ขอขอบคุณภาควิชาศัลยศาสตร์ ครับ
สวัสดี

ความเป็นมาในการจัดปาฐกถา เปรม บุรี

เพื่อเป็นการเชิดชูเกียรติคุณของศาสตราจารย์เกียรติคุณเปรม บุรี ซึ่งถือว่าเป็นปูชนียบุคคล คนหนึ่งของคณะฯ ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ร่วมก่อตั้งคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี และเป็นหัวหน้าภาควิชาศัลยศาสตร์คนแรก ท่านได้วางรากฐานการศึกษาทางศัลยศาสตร์ของคณะฯ จนเป็นปึกแผ่นและมีชื่อเสียงจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ท่านยังเป็นผู้ก่อตั้งศูนย์เวชศาสตร์ชุมชนของคณะฯอีกด้วย นับว่าท่านเป็นผู้ที่มีคุณูปการอย่างใหญ่หลวงต่อชาวรามาดียังยิ่งภาควิชาศัลยศาสตร์จึงได้จัดปาฐกถาเปรม บุรี เพื่อเป็นเกียรติแด่ท่านเป็นประจำมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547

ครั้งที่ 1 วันอังคารที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547

เรื่อง “ประสบการณ์หลังเกษียณอายุราชการ”

โดย : ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เปรม บุรี

ครั้งที่ 2 วันพุธที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548

เรื่อง “คุณสมบัติของศัลยแพทย์ที่ดี”

โดย : ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์สิระ บุญยะรัตเวช

ครั้งที่ 3 วันจันทร์ที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549

เรื่อง “เมื่อศัลยแพทย์ถูกร้องเรียน”

โดย : รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ทองดี ชัยพานิช

ครั้งที่ 4 วันจันทร์ที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550

เรื่อง “คำนึงถึงศัลยกรรม”

โดย : รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จินดา สุวรรณรักษ์

- ครั้งที่ 5 วันอังคารที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551
เรื่อง “ระลึกถึงศัลยศาสตร์ศิริราช-รามาริบัติ”
โดย : ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์วีระสิงห์ เมืองมั่น
- ครั้งที่ 6 วันจันทร์ที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552
เรื่อง “4 ทศวรรษ ศัลยศาสตร์รามาริบัติ”
โดย : ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์วิวัฒน์ วิสุทธิโกศล
- ครั้งที่ 7 วันจันทร์ที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553
เรื่อง “วิกฤติวงการศัลยกรรมไทย”
โดย : พลโท ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์นพดล วรอุไร
- ครั้งที่ 8 วันพฤหัสบดีที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2555
เรื่อง “ศัลยกรรมไทย : อดีต ปัจจุบันและอนาคต”
โดย : ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์อรุณ เผ่าสวัสดิ์
- ครั้งที่ 9 วันพุธที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555
เรื่อง “ศัลยแพทย์กับการทำวิจัย”
โดย : ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ
- ครั้งที่ 10 วันพุธที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556
เรื่อง “Teamwork between Anesthesiologist & Surgeon : Tackling the Surgical Needs”
โดย : ศาสตราจารย์เกียรติคุณ แพทย์หญิงสมศรี เผ่าสวัสดิ์
- ครั้งที่ 11 วันพุธที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2557
เรื่อง “AEC และผลกระทบต่อศัลยแพทย์ไทย”
โดย : ศาสตราจารย์คลินิก นายแพทย์ปิยะสกล สกลสัตยาทร

ครั้งที่ 12 วันจันทร์ที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558

เรื่อง “Academic medicine and public health: Let’s close the gap”

โดย : ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์รัชตะ รัชตะนาวิน

ครั้งที่ 13 วันพุธที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559

เรื่อง “จริยธรรมนำกฎหมาย แนวทางป้องกันการฟ้อร้อง”

โดย : ศาสตราจารย์แสง บุญเฉลิมวิภาส

ครั้งที่ 14 วันพฤหัสบดีที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560

เรื่อง “อนาคตอุดมศึกษาไทยในเวทีโลก”

โดย : ศาสตราจารย์กิตติคุณ นายแพทย์จรัส สุวรรณเวลา

ครั้งที่ 15 วันศุกร์ที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2561

เรื่อง “ผู้สูงอายุกับสังคม 4.0”

โดย : ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย

ครั้งที่ 16 วันศุกร์ที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

เรื่อง “ทิศทางอุดมศึกษาในประเทศไทย หลังจัดตั้งกระทรวง
อุดมศึกษาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม”

โดย : ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ นายแพทย์อุดม คชินทร

ครั้งที่ 17 วันศุกร์ที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563

เรื่อง “แนวคิดการผลิตบัณฑิตรามาธิบดี”

โดย : ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ นายแพทย์วรวัฏ สุมาวงค์

แนวคิด.....

ในการพัฒนาแพทยศาสตรศึกษาของประเทศไทย
ต้องอาศัยบทความของพุทธศาสนา บุพพาทการศึกษา

- นักศึกษาต้องมีความเชื่อมั่นว่าตัวเองทำได้
- มีกัลยาณมิตร
- ในการเรียนต้องเอาจริงเอาจัง อย่าไปเล่น ๆ
- มีความสนใจเรื่องฉันทสัมปทา
- ศึกษีสัมปทา
- โยนิโสมนสิการ *metacognition*

โอวาทจาก อ.เปรม บุรี

15.08.2561